

ZB| Planbureau
en Bibliotheek
van Zeeland

Factsheet

Homoseksualiteit
klas 3 VO Zeeland

Acceptatie van homoseksualiteit onder Zeeuwse scholieren

In deze factsheet wordt ingegaan op de acceptatie van homoseksualiteit. ZB| Planbureau en Bibliotheek van Zeeland heeft in 2015 voor de vierde keer onderzoek uitgevoerd onder Zeeuwse derdeklassers van het voortgezet onderwijs. In totaal hebben 3091 leerlingen meegedaan aan de Zeeuwse Jeugdmonitor, wat neerkomt op een respons van 66%. In 2015 zijn voor het eerst vragen gesteld naar de acceptatie van homoseksualiteit.

Vaker bi dan homo

Onder Zeeuwse derdeklassers komt het een enkele keer voor dat een jongen verliefd is op een andere jongen of een meisje verliefd op een ander meisje (0,7% van alle jongens en 0,5 van alle meisjes). Gevoelens van biseksualiteit komen iets meer voor en dan vooral onder meisjes (2,3% van alle meisjes en 1,2% van alle jongens) (bron: ZB| Planbureau, 2016¹). Jongeren in de leeftijd van de onderzoeksgroep (vooral 14 en 15 jaar) zijn vaker bi omdat ze nog zoekende zijn naar hun seksuele geaardheid (SCP, 2013)².

Acceptatie van homoseksualiteit

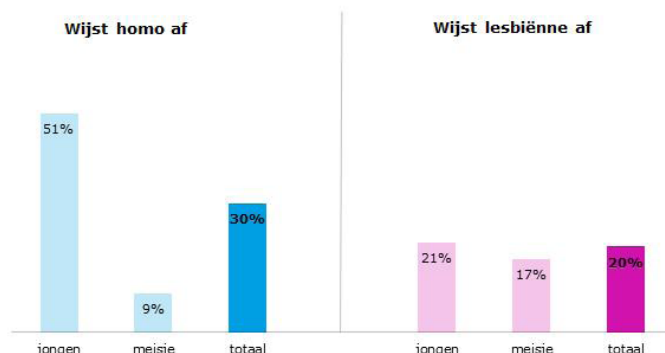
Wat opvalt is dat Zeeuwse scholieren vooral moeite hebben om homoseksualiteit van hun eigen sekse te accepteren, dus jongens van homoseksuele jongens en meisjes van lesbische meisjes. Verder hebben jongens de meeste moeite om homoseksualiteit te accepteren.

Iets meer dan de helft van de jongens (51%) en één op de tien meisjes (9%) accepteert homoseksualiteit van een jongen niet. Een kwart van de jongens accepteert het wel (25%) en een veel groter deel van de meisjes doet dat (73%). Voor homo's betekent dit dat ze te maken hebben met een grote groep meisjes die hun homoseksualiteit wel accepteert en een grote groep jongens die dat niet doet.

De verschillen tussen jongens en meisjes ten aanzien van de acceptatie van lesbiennes zijn veel kleiner. Eén op de vijf jongens (21%) en één op de zes meisjes (17%) accepteert homoseksualiteit van een vrouwelijke klasgenoot niet. De helft van de jongens accepteert het wel (50%). Onder meisjes is dat (58%). Meisjes staan verhoudingsgewijs positiever tegenover homo's dan tegenover lesbiennes.

Uit landelijk onderzoek is bekend dat jongens negatiever staan tegenover homoseksualiteit dan meisjes (UVA²). Het is onmogelijk om een specifieke landelijke vergelijking te maken omdat deze schaal voor het eerst is gemaakt en omdat er nooit eerder een seksspecifieke vergelijking is gemaakt.

Figuur 1: Afwijzing van homo's en lesbiennes door scholieren naar geslacht 2015)

Woongemeente

Er zijn grote verschillen tussen gemeenten. Ten aanzien van homo's is de acceptatie het hoogst in Sluis. Bijna zes van de tien leerlingen die in Sluis wonen zouden gerust bevriend zijn met een homo. Bijna twee van de tien staan er afwijzend tegenover.

Het meest afwijzend zijn de leerlingen die wonen in Tholen, Reimerswaal en Borsele. Tholen is de enige gemeente waar er meer middelbare scholieren zijn die homoseksualiteit bij jongens afwijzen dan het te accepteren.

De acceptatie van meisjes die lesbisch zijn, geeft in grote lijnen - maar dus niet helemaal - hetzelfde beeld. Sluis is opnieuw de gemeente waar de acceptatie het hoogst is. Twee van de drie leerlingen uit Sluis accepteren meisjes die lesbisch zijn. Eén op de tien leerlingen uit Sluis staat er afwijzend tegenover.

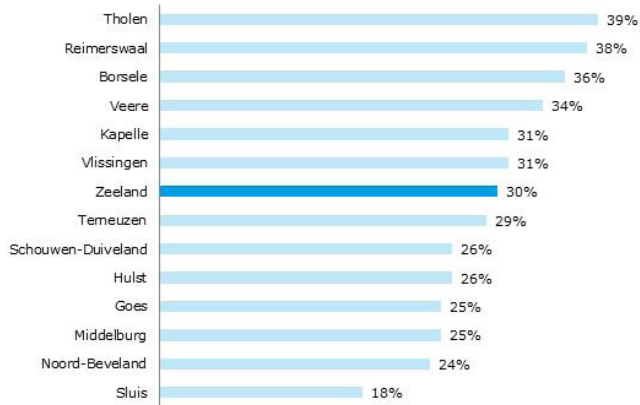
¹ ZB| Planbureau (2016). Factsheet relaties en seksualiteit klas 3 VO Zeeland.

² UVA (2009). Als ze maar van me afblijven.

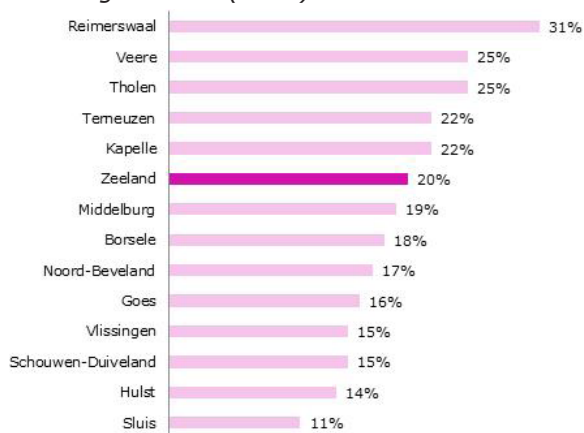
Factsheet Homoseksualiteit

De leerlingen uit Reimerswaal staan het meest afwijzend tegenover lesbiennes. Bij de leerlingen uit Veere en Tholen is dat in iets mindere mate zo. Maar ook in Reimerswaal zijn er meer leerlingen die lesbische meisjes accepteren dan dat ze er afwijzend tegenover staan. Ruim vier van de tien leerlingen uit Reimerswaal accepteren lesbiennes. Bijna één op de drie uit Reimerswaal is afwijzend.

Figuur 2: Afwijzing van homo's door scholieren naar woongemeente (2015)

Figuur 3: Afwijzing van lesbiennes door scholieren naar woongemeente (2015)

Onderwijs

Bij het bekijken van de relatie tussen het soort onderwijs dat leerlingen volgen en de acceptatie van homoseksualiteit is het ook zinvol te kijken naar de verschillen tussen de oordelen van jongens en meisjes.

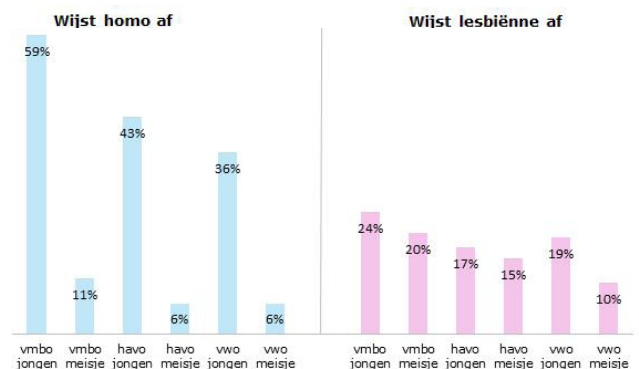
De samenhang valt het meest op bij de acceptatie van homo's door jongens. Zes van de tien jongens op het vmbo staan afwijzend tegenover homo's en twee van de tien accepteren deze wel. Bij de jongens op het vwo zijn die aandelen veel gelijk. Ruim één op de drie jongens op het vwo staat afwijzend tegenover homo's en vier van de tien accepteren hen wel. De jongens op de havo staan halverwege tussen die van het vmbo en vwo.

Bij meisjes speelt het soort onderwijs dat zij volgen niet zo'n grote rol. Het is wel zo dat meisjes op het vmbo twee keer zo vaak afwijzend staan tegenover homo's als de meisjes van het vwo of havo, maar de aandelen zijn telkens gering.

Voor de acceptatie van lesbiennes door jongens doet het onderwijs er maar in zeer beperkte mate toe. Het enige dat opvalt, is dat het aandeel jongens dat lesbiennes volledig accepteert (dus naast vriendschap ook geen problemen heeft met aangeraakt worden) bij de jongens van de havo 7 procentpunten hoger is en bij die van het vwo 10 procentpunten hoger is dan bij het vmbo.

Meisjes op het vwo staan veel positiever tegenover meisjes die lesbisch zijn dan de meisjes op het vmbo. Zeven van de tien heteromeisjes op het vwo accepteren de gaardheid van een lesbisch meisje in de klas. Eén op de tien staat er afwijzend tegenover. Van de meisjes op het vmbo accepteert ruim de helft lesbische meisjes. Eén op de vijf meisjes op het vmbo wijst lesbische meisjes af. Meisjes van de havo nemen hier een tussenpositie in. Zes van de tien havo-meisjes accepteren lesbische klasgenoten (60%). Ongeveer één op de zeven havo-meisjes is afwijzend.

Figuur 4: Afwijzing van homo's en lesbiennes door scholieren naar opleidingsniveau en geslacht (2015)

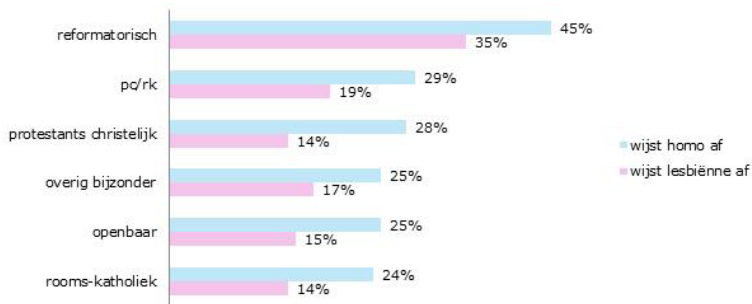
Denominatie school

Onder leerlingen op het reformatorisch onderwijs is de acceptatie van homoseksualiteit aanzienlijk minder dan bij de leerlingen op de andere scholen. Iets minder dan de helft van de leerlingen uit het reformatorisch onderwijs accepteert geen homo's en één op de drie accepteert hen wel. Bij leerlingen uit het reformatorisch onderwijs zijn de cijfers van accepteren en niet accepteren dus vrijwel omgekeerd.

Voor meisjes die lesbisch zijn, is het beeld vrijwel hetzelfde met de aantekening dat zij door leerlingen van alle scholen ietsje meer geaccepteerd worden dan de homo's. Bij de leerlingen uit het reformatorisch onderwijs accepteert ruim één op de drie lesbiennes ze wel (37% (volledig) acceptierend) en eveneens ruim één op de drie accepteert ze niet (35% (volledig) afwijzend).

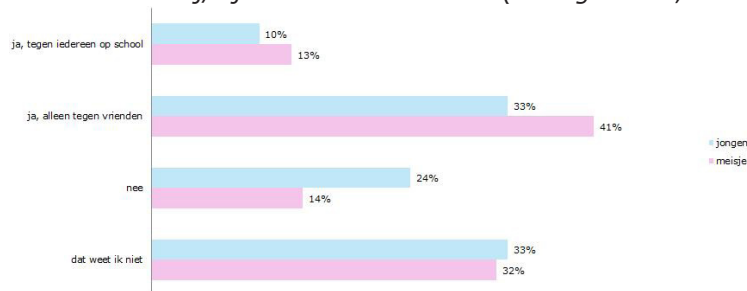
Factsheet Homoseksualiteit

Figuur 5: Afwijzing van homo's en lesbiennes door scholieren naar denominatie school (2015)

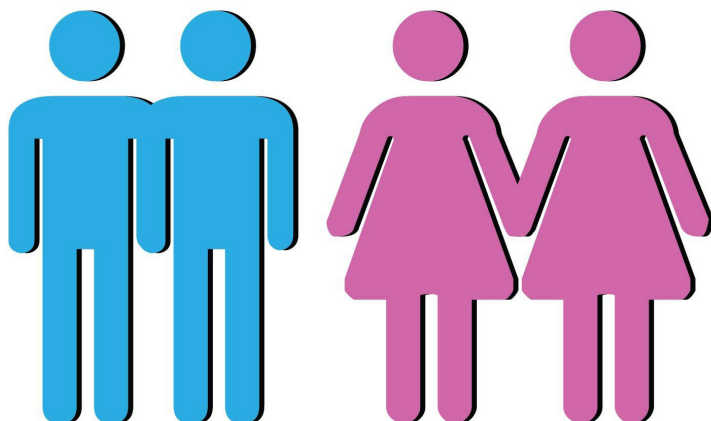

Vertellen op school

Figuur 6: Denk je dat je iemand op school eerlijk kan vertellen dat hij/zij homo of lesbisch is? (naar geslacht, 2015)

Middelbare scholieren in Zeeland die homoseksueel zijn, kunnen daar volgens andere scholieren in beperkte mate open over zijn tegenover hun medescholieren. Dat valt op te maken uit de antwoorden op de vraag of de scholieren denken dat jongens of meisjes die homo of lesbisch zijn dat eerlijk op school zouden kunnen vertellen. Ook hier zijn er weer grote verschillen tussen jongens en meisjes. Slechts één op de tien jongens (10%) en iets meer van de meisjes (13%) denkt dat ze dat "tegen iedereen op school" kan vertellen. Vier van de tien meisjes denken dat het wel kan, maar "alleen tegen vrienden" (41%). Bij de jongens is dat al een stuk minder (33%). Vergeleken met landelijke data zijn er in Zeeland iets minder leerlingen die aangeven dat ze denken dat ze het niet kunnen vertellen. Landelijk denkt 23% dat en in Zeeland is dat 19% (bron: SCP, 2015³).

3. SCP (2015). *Jongeren en seksuele oriëntatie*.
4. GGD Zeeland (2012). *Themarapport Seksuele gezondheid van jongeren in Zeeland*.
5. De aantallen zijn te klein om percentages te noemen.

Jongens vinden vaker dat je er op school niet eerlijk over kunt praten. Eén op de vier jongens is die mening toegedaan (24%). Bij de meisjes is dat één op de zeven (14%). In 2010 waren nog iets meer Zeeuwse jongeren van mening dat je er niet open over kunt zijn op school (25%) (bron: GGD Zeeland, 2012⁴). Bij zowel de jongens als meisjes weet één op de drie niet of je er op school open over kunt zijn.

Gezondheid

Uit landelijk onderzoek is bekend dat homoseksuele jongeren op veel terreinen meer problemen hebben dan heteroseksuele jongeren (bron: SCP, 2015). Dat is ook terug te zien onder Zeeuwse jongeren. We keken naar de variabelen gezondheid (fysiek, psychisch en sociaal), suïcide (denken aan of een daadwerkelijke poging) en pesten. Op al deze onderwerpen bleken Zeeuwse homoseksuele jongeren slechter te scoren. Zeeuwse homoseksuele jongeren ervaren een slechtere gezondheid, denken vaker aan zelfdoding of hebben vaker daadwerkelijk een poging gedaan en is vaker slachtoffer van pesten⁵.

Toelichting acceptatie van homoseksualiteit

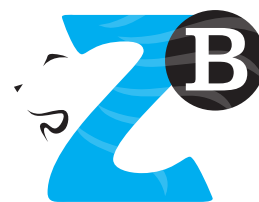
Aan de scholieren zijn drie vragen gesteld over de mate van acceptatie van homoseksualiteit van hun klasgenoot. De vragen gaan over vriendschap, naast willen zitten en niet aangeraakt willen worden. Op basis van de antwoorden op deze vragen zijn de scholieren ingedeeld in een vijfpuntsschaal van acceptatie.

COLOFON

Samenstelling:
Herman Braat
Paulette de Kraker
Jolanda van Overbeeke

Samengesteld in opdracht van Provincie Zeeland en de Zeeuwse gemeenten. Deze factsheet is opgesteld in samenwerking met het Anti Discriminatie Bureau Zeeland en het LHBT Netwerk Zeeland.

mei 2016

ZBI Planbureau
en Bibliotheek
van Zeeland

Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg
Postbus 8004
4330 EA Middelburg
www.dezb.nl

